

L. U.
STUDENTU BIEDRĪBA

„ŠALKONE“

ROKU ROKĀ PIE DARBA

„ŠALKONES“ 15 GADI

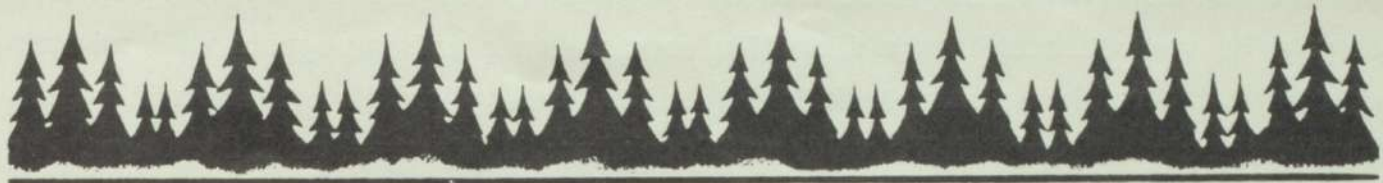
PLU
1891

8

Rīgā, Latgales ielā 11.

1113

1923.—1938. g.

ŠALKONES TAPŠANA UN IZVEIDOŠANĀS

odibinoties Latvijas universitātei, tanī iestājās daudz jauniešu ar nolūku mācīties dažādās zinātņu nozarēs. Daļa studējošās jaunatnes neatrada apmierinājumu tikai mācībās, bet tuvākai sadarbībai un pārējo mērķu sasniegšanai dibināja dažādas studentu organizācijas. Mežkopības studentus pastāvošās un jaundibinātās organizācijas pilnā mērā nevarēja apmierināt, jo mežkopju īpatnējam darbam un garam tās bija maz piemērotas. Pamazām nobrieda doma par atsevišķas organizācijas dibināšanu, kas apvienotu tikai mežkopības studentus.

Atklāti domu par studējošo mežkopju biedrības dibināšanu pirmo reiz izteica III kursa studenti 1923. gadā, atrodoties praktiskos darbos Vecaucē. Akademiskas mežkopju organizācijas dibināšanas ideja izpaudās studentu sapulcē, kas notika 1923. g. 29. jūnijā Vecaucē. To vadīja G. Cepurītis un protokolēja K. Jozuus. Pārējie sapulces dalībnieki bija: O. Ore, J. Spruktiņš, B. Zichmanis, M. Lācis, J. Prunte, A. Rozens, K. Robežnieks, R. Nagobads, J. Jostsons, E. Melnbārde-Ore un J. Kaģis; pavisam — 13 studenti mežkopji. Visos viena doma, ka kopējais darbs un centieni prasa, lai mežkopības studenti ciešāki saistītos studiju laikā universitatē un arī turpmākā darbā — ārpus tās. Viss tas būtu veicams, dibinot īpatnēju slēgtu studējošo mežkopju biedrību.

Sapulce pagaidu valdē ievēlēja G. Cepurīti, O. Ori un K. Jozuus, kuriem bija jāizstrādā statutu projekts un jāsasauca nākošā semestrī dibinātāju sapulce. Sapulci slēdzot, G. Cepurītis apsveica studiju biedrus par akademiskas mežkopju organizācijas nodibināšanu, un sapulce sajūsmā nodziedāja „Nevis slinkojot un pūstot”. 1923. gada 29. jūnijs tā tad ir Šalkones tapšanas diena.

Nākošā semestrī, 1923. gada 17. oktobrī pagaidu valdes priekšsēdētājs G. Cepurītis ar pagaidu valdi sasauca biedru dibinātāju sapulci, kas pieņēma pagaidu valdes izstrādātos statutus un deva jaunajai biedrībai skaisto, mežkopjiem tik ļoti mīlo vārdu „Šalkone”. Sapulce vēl papildināja valdi ar 2 locekļiem: B. Zichmani un J. Spruktiņu. Par valdes priekšsēdētāju ievēlēja G. Cepurīti.

Karoga iesvētišanas akts 1931. g. 3. maijā.

Šalkones statutus Rīgas apgabaltiesa apstiprināja 1924. gada 23. janvarī, bet tā paša gada marta beigās tos apstiprināja arī Latvijas universitātes padome.

Kā visiem jauniem pasākumiem, tā arī jaundibinātai biedrībai bija jāpārvar daudz grūtību; tās ar latviešiem piemītošu neatlaidību mūsu biedrības pirmie celmlauži ir godam veikuši. No tām sevišķi minams telpu jautājums. Pirmās biedru sapulces notika Lauksaimniecības fakultātes telpās, tad nodibinoties draudzīgām attiecībām ar Latvijas mednieku biedrību, pēdējā atvēlēja lietošanai savas telpas.

Tālāk sekoja aktīvs Šalkones izveidošanas un nostiprināšanas darbs. Uzņēma jaunus biedrus — mežkopības studentus un reglamentēja iekšējo dzīvi. 1924. gada 13. aprīlī ievēlēja 9 pirmos goda biedrus — mežkopības nodaļas mācības spēkus un bijušās Krievijas mežu institūtu beigušos mācītos mežkopjus. Šinī sapulcē pirmo reizi uz-

ņēma 5 vecbiedrus — mežkopības nodaļu beigušos inženierus mežkopjus, un visi biedrības locekļi parakstīja svinīgo solījumu, kas skan šādi:

„Es apņemos pēc labākās apziņas izpildīt no biedrības man uzliktos pienākumus, augsti turēt studenta mežkopja godu, uzturēt vissirsnīgākās attiecības ar organizācijas biedriem kā studiju laikā, tā arī vēlākā dzīvē, darīt visu man iespējamo mūsu mežu bagātību vairošanai.”

Šalkones medību māja Dzelzāmurā.

Minētā sapulce nodibināja zinātnisko un medību un sporta komisiju un ievēlēja tām locekļus; pieņēma arī priekšlikumu ievest biedru biogrāfiju albumu.

1924. gada 29. novembrī notika organizācijas atklāšanas akts Latvijas mednieku biedrības telpās, kurā piedalījās augstskolas mācības spēki, Latvijas mežkopju savienības, Latvijas mednieku biedrības un Lauksaimniecības fakultātes studentu biedrības pārstāvji. Tanī pašā dienā notika pirmais koncerts-balle Mazās Ģildes telpās.

Ar to Šalkones pirmais, grūtākais, tomēr ļoti ražīgais organizēšanas posms bija nobeigts, kas no pirmajiem darbiniekiem bija prasījis nenogurstošu, pacietības pilnu darbu.

Šalkones atklāšanas dienā organizacijā skaitījās 9 goda biedri, 8 vecbiedri, 41 aktīvais biedrs un 31 kandidats.

Pirmos 5 gados biedrībai bija daudz darba ar iekšējās dzīves veidošanu, dažādu instrukciju un noteikumu izstrādāšanu un pieņemšanu. Izstrādā medību un sporta komisijas, zinātniskās komisijas, dziedāšanas un medību taures pūšanas apmācības instruk-

Šalkones 10 gadu jubilejas dalībnieki.

cijas. Izstrādā iekšējās dzīves reglamentu, kas noteic biedru savstarpējās attiecības, disciplīnu un biedrības iekšējo dzīvi. Nodibina arī biblioteku, kuras trūkumu izjuta jo asi.

Pirmie biedrības pārvaldes organi ir: 1) pilna sapulce, 2) aktīvo biedru sapulce un 3) valde. Sākot ar 1928. gada rudens semestri, nāk klāt vēl padome, kas sastāv no pilnas biedru sapulces ievēlētiem 10 vecbiedru un aktīvo biedru pārstāvjiem, vecbiedru biedrības un aktīvo biedru valdēm. Padomes uzdevums rūpēties par biedrības uzraudzību. Sākumā pastāv arī biedrības goda priekšsēdētāja postenis, ko no 1925. gada līdz 1926. gadam ieņem vecbiedrs R. Markus, 1926. gada rudens semestrī vecbiedrs K. Auškāps, 1927. gada pavasara semestrī atkal R. Markus un 1927. gadā vecbiedrs G. Cepurītis. Ar padomes noorganizēšanu šo posteni aizvieto padomes priekšsēdētājs.

Šalkones vecbiedru skaitam ar katru gadu pieaugot, radās nepieciešamība apvie-

noties vecbiedriem savā biedrībā, kas būtu cieši saistīta ar studentu biedrību. 1927. gada februārī vecbiedri sasauca sapulci, kas nolēmj dibināt vecbiedru biedrību, nosaucot to par „Šalkones vecbiedru biedrība”. Vecbiedru biedrības uzdevums ir arī atbalstīt studentu biedrību kā moraliski, tā materiāli.

Runājot par Šalkones ārējām nozīmēm, jāsaka, ka, lai gan jau sākumā Šalkones statutos bija paredzētas ārējas nozīmes, to ieviešanu atlika uz vēlāku laiku, jo sākumā

Šalkones meža dienas Valsts un Ministru Prezidenta Dr. Kārļa Ulmaņa pirmā skolā Bērzmuižā.

biedriem bija jāziedo daudz darba citiem svarīgākiem iekšējās dzīves jautājumiem; arī līdzekļi sākumā bija stipri ierobežoti.

Pirmo ieveda krūšu nozīmi. Krūšu nozīmes zīmējuma iegūšanai 1927. gadā izsludināja plašāku konkursu Mākslas akadēmijā un Latvijas universitatē. No apmēram 50 iesūtītiem paraugiem žurijas komisija izvēlējās piemērotāko; izrādījās, ka pieņemtā projekta autors ir Šalkones biedrs Nikolajs Graudums, pie kam atzīmējams, ka paraugu autori iepriekš nebija zināmi. 1928. gada februārī krūšu nozīmi izgatavoja un izdalīja biedriem.

Š A L K O N E S S E N I O R I 15 G A D O S

G. Cepuritis

K. Taube

K. Birnbaums

A. Ozers

A. Padēls

O. Ceichners

K. Kļaviņš

P. Skuja

A. Pelšs

J. Zemītis

J. Čirulis

A. Dambītis

P. Bokis

O. Lasis

A. Baškers

L. Bolands

J. Veinbergs

T. Silkalns

A. Jāzons

J. Ceļmīllers

M. Antons

R. Indāns

K. Šmits

E. Kalniņš

Š A L K O N E S G O D A B I E D R I

Prof. Dr.
A. C. Kajanders

Prof. Dr. A. Kalniņš

Doc. K. Kiršteins †

Prof. Dr. E. Ostvalds †

Māc. mežk. K. Lange

Māc. mežk. K. Ronemois

Doc. A. Teikmanis

Māc. mežk. A. Trauciņš

Māc. mežk.
H. Zichmanis

Māc. mežk. J. Ozols

Māc. mežk. H. Upits

Doc. N. Transehe

Māc. mežk. P. Delle

Š A L K O N E S V E C B I E D R I

G. Cepurītis

J. Jostsons

K. Jozuus

M. Lācis

O. Ore

E. Ore

R. Nagobads

J. Prunte

K. Robežnieks

A. Rozens

J. Spruktiņš

B. Zichmanis

K. Birnbaums

J. Brummermanis

P. Graudums

V. Leja

J. Ozoliņš

P. Pētersons

E. Silenieks

K. Taube

V. Eiche

J. Ejubs

J. Gailis

F. Kārklīņš †

A. Kēlers

A. Kīlps

V. Kīsis

R. Marķus

A. Pētersons

E. Šinka

V. Šinka

Ž. Stuberovskis

A. Tomsons

H. Trēgers

K. Vēciņš

A. Vinters

N. Zemītis

A. Zviedris

N. Austrīšs

L. Brammanis

N. Graudums

L. Karps

N. Lutes

A. Rozenfelds

A. Taube

R. Folkmanis

P. Šreinerts

J. Bērziņš

A. Jākobsons

R. Zariņš

A. Kīpēns

A. Jāzons

K. Auškāps

R. Lieis

J. Vaivars

O. Ceihners

V. Grošinskis

A. Kaimiņš †

A. Keirans

P. Kraulis

A. Riekstiņš †

J. Riekstiņš

K. Zvejnieks

A. Padēls

J. Ameriks

D. Bērtulsons

A. Kokle

A. Kubulnieks

A. Bodnieks

J. Jātnieks

J. Kurmis

V. Saulītis

G. Sedlenieks

J. Ābeltiņš

O. Actiņš

J. Celms

J. Danenbergs

E. Kaktiņš

J. Plūcis

A. Plūmanis

A. Vītols

N. Ābeliņš

K. Praudiņš

A. Skrūze †

H. Zarovskis

J. Zemītis

A. Avotiņš

P. Ilmets

R. Kazāks

A. Peļs

A. Skuja

P. Skuja

J. Purviņš

O. Vallenēuks

Z. Zimons

A. Blūms

P. Boķis

J. Ķirulis

V. Jansons

H. Ķiršteine

K. Vigants

E. Alksniņš

E. Brēdriņš

Z. Ķirulis

R. Indāns

E. Kalniņš †

F. Neilands

E. Tančers

A. Turiņš

F. Vītols

P. Drēbe

A. Viksne

J. Auziņš

L. Bolands

M. Ozoliņš

J. Stauvers

J. Gaiķis

V. Lange

T. Ābels

J. Kļaviņš

J. Jākobsons

E. Bakūzis

A. Gerhards

F. Valdmanis

H. Zommers

V. Dravants

A. Gerulats

A. Jordans

P. Porielis

ŠALKONES AKTIVIE UN PASIVIE BIEDRI

A. Ozers

J. Brūmelis †

A. Bormanis

H. Rube

J. Čanders †

P. Melķis †

N. Hartmanis

J. Vinters

J. Rozīls

K. Kļaviņš

A. Krumbergs

E. Bērziņš

E. Skrabis

A. Alksnis

J. Āriņš †

A. Rubenis

P. Students

A. Zvingelis

P. Bērziņš

A. Skalbergs

A. Tašiņš

A. Vitols

K. Zušmanis

A. Dambītis

O. Lasis

J. Matvejs

K. Straziņš

V. Blankenburgs

E. Dzirnieks

P. Mūrnieks

A. Ziemeļis

P. Audze

K. Avenš

F. Šenbergs

A. Baškers

A. Buģis

V. Skoliņš

T. Zēbergs

R. Priņeis

T. Silkalns

E. Tomanis

J. Veinbergs

V. Jēgers

P. Krievāns †

L. Lazdiņš

H. Sedliņš

P. Veselis

J. Zutis

V. Gavrilovs

A. Oliņš

E. Veismanis

H. Belle

O. Zandersons

N. Zariņš

M. Antons

J. Ceļmilleris

V. Freivalds

O. Jaunozols

J. Kļavs

J. Liepa

J. Miežitis

P. Dzenis

G. Kalējs

B. Lūsis

D. Ohaks

E. Penka

J. Viksne

Ž. Sneideris

E. Žoka

A. Liliensteins

E. Kalniņš

J. Otaņķis

A. Kapteinis

J. Dāvids

A. Dumpenieks

J. Elksnis

A. Grūzis

J. Jansons

A. Kabzems

S. Krilovs

A. Lasis

J. Naudiņš

K. Šmits

Z. Birģelis

H. Jeekalējs

E. Reinfelds

K. Bērziņš

V. Bunga

A. Bunde

A. Kalniņš

E. Kleperis

A. Niedre

I. Beloglazovs

J. Gallis

H. Hartmanis

J. Jansons

J. Mazzālītis

O. Pinets

J. Priedulājs

M. Bušs

N. Mirošņikovs

J. Svarans

I. Zarīte

H. Zerviņš

H. Bišers

K. Bušs

A. Ikars

L. Jākobsons

O. Muncis

K. Silis

A. Sūneklis

Š A L K O N E S K A N D I D A T I

J. Grasmanis

H. Mors

N. Vasiļjevs

A. Dundurs

K. Gosts

J. Lagzdīņš

V. Pudovskis

G. Akimovs

O. Bisenieks

A. Gailis

R. Grasis

K. Grendziņš

L. Kaķis

E. Lasiņš

A. Lāters

A. Ruslevičs

S. Sofronovs

A. Švolkovskis

S. Zundovs

Karogu ar tanī rakstīto devizi: „Roku rokā pie darba” Šalkonei dāvina Šalkones vecbiedru biedrība. Tas izmaksājis pāri par Ls 1000. Karoga projektu zīmējis mākslinieks Kasparsons. Karoga iesvētišana un pasniegšana notika 1931. gada 3. maijā Lauksaimniecības fakultātes aulā.

Reizē ar karoga projektēšanu radās doma par galvas segas ieviešanu. Tās ieviešanu kavēja universitātes padomes iebildumi, sākumā aizrādot, ka izstrādātais projekts esot līdzīgs kādas citas organizācijas galvas segas projektam, vēlāk cēla iebildumus, ka fakultāšu organizācijām galvas segas nevarot būt.

Tāpēc Šalkones oficiālo nosaukumu „Latvijas universitātes studējošo mežkopju biedrība Šalkone” mainīja par „Latvijas universitātes studentu biedrība Šalkone”, tomēr Šalkones iekšējais gars palika tāds pats, kādu to bija vēlējušies dibinātāji. Pēc tam galvas segu līdz ar jaunajiem statūtiem apstiprināja universitātes padome. Galvas segas projekta autors ir com. A. Baškers.

Šalkones eglītes vakars 1934. g. 9. decembrī.

Šalkones darbībai paplašinoties, 1929. gadā nodibinājās dāmu komiteja, kas ļoti daudz strādājusi iekšējās dzīves izdaiļošanā un pacelšanā. Tāpat iekšējās dzīves sarīkojumu saimniecisko pusi vienmēr kārtojusi dāmu komiteja.

Atzīmējot Šalkones līdzšinējos sasniegumus, vispirms minams, ka jau no pirmajiem biedrības darbības gadiem liela vērība piegriezta bibliotēkas un lasamgaldā iekārtošanai. Šim nolūkam daudz līdzekļu nācies ziedot aktīviem biedriem un arī vecbiedriem. Palīgā nāca arī goda biedri, kas ziedojuši grāmatas. Bez tam bibliotēkas iekārtošanai saņemts arī neliels Kultūras fonda pabalsts.

Blakus tam liela vērība piegriezta speciālu referātu sarīkošanai, kas notiek gandrīz katru nedēļu.

Jau no pirmajiem organizācijas darbības gadiem liela vērība piegriezta arī medībām. Sevišķi rosīgi pie šīs lietas šalkonieši ķērās pēc sava medību objekta iegūšanas,

Šalkones dāmu komitejas valde 1938. g.

Šalkones dāmu komitejas groziņu vakars.

kas sastāv no Dzelzāmura mežu novada Baldones virsmežniecībā un Lambartes novada Bauskas virsmežniecībā, kopā 6300 ha. Samērā neilgā laikā izremontēta un uzposta organizācijas rīcībā nodotā medību pils un tās apkārtnē Dzelzāmūrā, tāpat ierīkotas zvēru barojamās ierīces, sējumi un kulturlauciņi zvēru barošanai.

1926. gadā pieņemta medību taures pūšanas apmācības instrukcija un uzsākta orga-

Šalkones 15 gadu atceres akts.

nizācijas locekļu apmācība medību signalu pūšanā. 1927. gadā Šalkone sakopoja Latvijas medību signalus, ko izdeva 1928. gadā Mežu departaments.

1927. gada pavasarī organizācija piedalījās Latvijas mednieku biedrības rīkotā medību izstādē, un par izstādītiem barojamo ierīču eksponātiem saņēma zelta medaļu un Ls 140,— stipendiju trūcīgākiem biedriem. Izstādītie eksponāti pēc izstādes slēgšanas nodoti Mežu departamentam, kas par to ziedoja Ls 160,— un eksponatus novietoja mežu muzejā. 1934. gadā Šalkone uzņēma Zooloģiskā dārza biedrībā par mūža biedru.

1932. gads ir pārbaudījumu gads visai mežkopības studentu saimei. Dažas toreizējās politiskās partijas bija panākušas saeimas budžeta komisijas lēmumu likvidēt Latvijas universitātes mežkopības nodaļu.

Šalkone pielika lielu enerģiju un pūles, lai šo lēmumu atceltu. Vislielākie nopelni šī lēmuma atcelšanā ir mūsu Tautas Vadonim, Valsts Prezidentam Dr. Kārlim Ulmanim, pie kura Šalkone griezās pēc atbalsta un to arī saņēma.

1936. gadā Šalkone lūdza valdības iestādes anulēt lēmumu par Poguļankas pārdēvēšanu Šalkones vārdā. Šo lūgumu Valsts Prezidenta Dr. Kārļa Ulmaņa atbalsta dēļ arī ievēroja, un Poguļanka izraudzītā Šalkones vārda vietā dabūja citu.

Šalkones padomes priekšsēdētājs un valde 15 gadu jubilejā.

Meža dienu organizēšanā un rīkošanā Šalkone aktīvi piedalījies, sākot jau ar pašām pirmajām meža dienām. No tām sevišķi minama mūsu Tautas Vadoņa pirmās skolas — Bēzmuižā — apkārtnes izdaiļošana, ko Šalkone iesāka 1935. gadā un pabeidza 1938. gada pavasarī.

1933. gada 15. un 16. jūlijā Šalkone svinēja Lielaucē 10 gadu rosīgas darbības atceri un 1938. gada 30. un 31. jūlijā, turpat Lielaucē, 15 gadu atceri.

15 pastāvēšanas gados Šalkone iegādājusies inventaru Ls 8125,— kopvērtībā, atskaitot amortizāciju, un bibliotēkā grāmatas vērtībā par Ls 8000,—. Ļoti daudz dažādu dāvinājumu Šalkone saņēmusi no dāmu komitejas un Latvijas inženieru mežkopju biedrības „Šalkone”, kas apvieno Šalkones vecbiedrus.

Šalkones sastāvs 1938. gada 1. novembrī ir šāds:

11 goda biedri,
125 vecbiedri,
107 aktīvie un pasīvie biedri,
19 kandidāti,

kopā 262 biedri.

Šalkones 15 gadu jubilejas dalībnieki.